

РЕШЕНИЕ

№ 342

гр. П., 20.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – П., ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Андрей Ив. Николов

при участието на секретаря Величка Андреева
като разгледа докладваното от Андрей Ив. Николов Гражданско дело № 20221230100951 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявен е частичен осъдителен иск по чл. 432, ал. 1 КЗ.

Ищцата – С. Б. Я., с адрес в гр. П., ул. „З.“ № 16, ЕГН *****, твърди, че на 02.11.2021 г., около 13:25 ч., на ПП-I, Е-79, при км. 395+200, в района на „Кресненското дефиле“, е била пътник в лек автомобил „Опел Зафира“, с рег. № ***, управляван от Е. З. С. от гр. П.. Сочи, че поради движение със скорост, несъобразена с пътните и с метеорологичните условия, Е. С. виновно е предизвикал пътнотранспортно произшествие (ПТП) с друго моторно превозно средство (МПС) – лек автомобил „Опел Астра“, с рег. № ***, с водач К. П. Т. от Република Г.. Поддържа, че в резултат на транспортната злополука е получила телесни наранявания, по повод на което е търпяла болки и страдания, за които ѝ се полага обезщетение от 5 000 лв. Смята, че ответникът е отговорен за репарирането на тези вреди, тъй като има качеството на застраховател по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ (ЗЗГО) спрямо автомобила, управляван от виновния водач. Счита, че върху обезщетението трябва да бъде заплатена и законна лихва за забава, дължима от деня, в който е сезирала застрахователя за доброволно уреждане на спора (17.02.2022 г.), до окончателното погасяване. Иска сега да ѝ бъде присъдена само част от визираното вземане – 2 000 лв. Претендира и съдебни разноски.

Ответникът – „ЗД „Б. И.““ АД, със седалище и адрес на управление в гр. С., бул. „Дж. Б.“ № 87, ЕИК ***, намира предявения иск за неоснователен, настоява за

неговото отхвърляне и за присъждане на съдебно-деловодните разходи, които е сторил. Излага доводи, че: липсва причинно-следствена връзка между твърдените вреди и поведението на застрахованото лице; в условията на евентуалност, допуснато е съпричиняване от самата ищца; размерът на търсеното обезщетение е завишен и не кореспондира с вида и характера на вредните последици; не дължи законна лихва преди образуването на делото, тъй като ищцата не го е сезирала надлежно за извънсъдебно уреждане на спора.

Съдът приема следното:

1. По съществото на делото (изводи от фактическа и правна страна):

Уважаването на предявения иск е детерминирано от кумулативното наличие на определени условия, свеждащи се до: 1/ валиден застрахователен договор, имащ за предмет ЗЗГО, сключен между ответника (като застраховател) и трето лице (като застрахован); 2/ настъпването на застрахователно събитие, за което застрахователят носи риска; 3/ събитието да е реализирано вследствие на виновно и противоправно поведение на застрахования (делинквент); 4/ претърпяването на конкретни вреди (имуществени и/или неимуществени) от ищца (увредено лице) и 5/ пряка и непосредствена причинна връзка между събитието и вредите.

С оглед правилата, уреждащи разпределението на доказателствената тежест в иския граждански процес (чл. 154, ал. 1 ГПК), ищцовата страна трябва да установи наличието на предпоставките, формиращи фактическия състав на разглежданата искова претенция, с изключение на вината на делинквента, която се презюмира оборимо (чл. 154, ал. 2, изр. 1 ГПК във вр. с чл. 45, ал. 2 ЗЗД). В тежест на ответника е да опровергае тази презумпция, както и да докаже възражението си за съпричиняване.

С доклада по делото е било отделено за безспорно и съответно за ненуждаещо се от доказване (чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 ГПК) обстоятелството, че към датата на процесното ПТП за лекия автомобил „Опел Зафира“, с рег. № ***, при ответното дружество (като застраховател) е имало сключена валидна ЗЗГО.

От приетото като писмено доказателство копие на констативен протокол за ПТП с пострадали лица, от показанията на свидетелите Е. С. и Я. П. (полицейски служител, посетил мястото на инцидента), както и от заключението на изслушаната съдебна автотехническа експертиза, се констатира, че:

- На 02.11.2021 г., около 13:25 ч., на ПП-I, Е-79, при км. 395+200, в района на „Кресненското дефиле“, е било реализирано ПТП между горепосочените два леки автомобила – „Опел Зафира“ и „Опела Астра“.

- Първото МПС е било управлявано от свидетеля Е. С., а второто – от гръцкия гражданин К.Т.;

- Произшествието е настъпило при следните обстоятелства:

- = лекият автомобил „Опел Зафира“, в който ищцата е била пътник,

сещящ на разположената зад водача задна седалка, се е придвижвал от гр. Б. към гр. Сандански, а лекият автомобил „Опел Астра“ се е движил в обратната посока;

= в района на транспортното произшествие пътната асфалтова настилка е била мокра, поради валеж от ситен дъжд, като по нея е имало и разлято дизелово гориво, заради теч от резервоара на товарен автомобил „МАН“, с рег. № ***;

= при навлизане в дясна крива от пътя лекият автомобил „Опел Зафира“ е загубил напречна устойчивост, а водачът му е предприел рязко завъртане на волана, при което превозното средство се е обърнало на дясната си страна и е продължило движението си чрез приплъзване към насрещната пътна лента;

= при страничното приплъзване на лекия автомобил „Опел Зафира“ в насрещната пътна лента е настъпил удар между него и лекия автомобил „Опел Астра“;

= координатите на мястото на удара между двете МПС-та са:

* по дължината на пътя – на около 500 м. след жп-спирка „П. Яворов“, гледано в посока от гр. Б. към гр. Кресна, и

* по широчината на пътя – на около 0,5 м. наляво от разделителната линия, гледано в същата посока.

- Причините за настъпването на произшествието са комплексни и включват:

= мократа асфалтова пътна настилка и разлятото по нея гориво;

= навлизането на лекия автомобил „Опел Зафира“ в дясната крива от пътя със скорост, която е била по-висока от граничната скорост на страничното приплъзване, като скоростта не е била съответна нито на кривината на завоя, нито на описаните условия на пътната настилка;

= действията на свидетеля С. по рязкото въртене на волана на автомобила, опитвайки се да го стабилизира, което всъщност е увеличило неговата неустойчивост на пътя.

- От техническа гледна точка ПТП-то не би се случило, при конкретното състояние на пътната настилка, ако лекият автомобил „Опел Зафира“ беше навлязъл в зоната на настъпването му с по-ниска скорост и водачът му не беше предприел действия по неговото стабилизиране чрез рязко въртене на волана.

От гласните доказателствени средства, създадени с участието на свидетеля Г. Г. (с когото ищцата живее на съпружески начала), от медицинските писмени доказателства (медицински журнал и фиш за спешна медицинска помощ), както и от заключението на назначената съдебно-медицинска експертиза, става ясно, че:

- В резултат на пътния инцидент ищцата е получила контузия на главата, а също две малки рани и кръвонасядане в областта на главата.

- Тези телесни увреждания отговарят на времето и на механизма на транспортното произшествие, по повод на което се води делото, и са в каузална връзка с него, като е било възможно да бъдат получени и при поставен обезопасителен колан.

- По повод нараняванията ищцата е изпитвала болки с неголям интензитет (лек до умерен) и за кратък времеви диапазон (в деня на инцидента и през следващите няколко дни). В тази насока няма данни за предписана медикаментозна терапия, като е било препоръчително симптоматичното приемане на обезболяващи препарати (нестероидни противовъзпалителни средства).

- Възстановителният период е бил около 15-20 дни, без бъдещи последици за здравословното състояние.

- След самия случай, за около месец, ищцата често е била тревожна и уплашена, игнорираше е ежедневните си дейности, което е налагало да бъде подпомагана в тях от свидетеля Георгиев и от неговата възрастна майка.

Обсъдените по-горе доказателствени източници (свидетелски показания, писмени доказателства и експертни заключения) подлежат на цялостно кредитиране в така анализирания им части, тъй като не са оспорени от страните, не съдържат никакви значителни противоречия по релевантните факти и не се опровергават помежду си, а взаимно се допълват.

В обобщение на казаното дотук може да се заключи, че предявеният иск е доказан от гледна точка на основанието му, тъй като:

- Ищцата е увредено лице (чл. 478, ал. 2 КЗ), претърпяло конкретни неимуществени вредни последици (физически и душевни болки и страдания).

- Вредите са пряк и непосредствен резултат от ПТП, имащо характера на застрахователно събитие по ЗЗГО (§ 1, т. 4 от ДР във вр. с чл. 477, ал. 1 КЗ).

- Застрахователното събитие е било предизвикано противоправно и виновно (доколкото не е оборена презумпцията на чл. 45, ал. 2 ЗЗД) от субект, имащ качеството на застрахован (§ 1, т. 4 от ДР във вр. с чл. 477, ал. 2 КЗ) при ответника (като застраховател).

- Не води до друг извод обстоятелството, че принос към реализирането на транспортното произшествие има и водачът на товарния автомобил „МАН“, управлявайки го при техническа неизправност – разлив на гориво, без да спре придвижването му и да вземе нужните мерки за безопасност (чл. 101, ал. 1 ЗДвП). Тук е важно да се напомни, че при съпричиняване на вредоносния резултат от неколцина, застрахователят по ЗЗГО отговаря до размера на застрахователната сума, но за обезщетяване на пълния размер на вредата, а не пропорционално на приноса на делинквента, застрахован при него (вж. *Решение № 32 от 30.03.2020 г. по т. д. № 289/2019 г., I т. о. на ВКС*). Посоченото разрешение произтича от разпоредбата на чл. 53 ЗЗД, установяваща солидарна отговорност на извършителите на един деликт, както и от нормативния текст на чл. 429, ал. 1, т. 1 КЗ, предвиждащ, че застрахователят по гражданската отговорност отговаря спрямо увреденото лице в обема, в който отговаря застрахованият при него делинквент (т. е. за всички вреди и в пълния им размер), като отговорността на застрахователя е лимитирана единствено от застрахователната сума.

Определянето на размера на адекватната парична репарация при неимуществени вреди се извършва в съответствие с принципа, заложен в разпоредбата на чл. 52 ЗЗД – по справедливост. Справедливостта по смисъла на цитирания нормативен регламент не е абстрактно понятие, а е свързана с оценката на редица конкретни факти, които са обективно съществуващи при всеки отделен случай (вж. *т. 11 от диспозитива и раздел II от мотивите на Постановление № 4 от 1968 г., Пленум на ВС*). Такива релевантни обстоятелства са: видът и тежестта на причинените телесни и психични увреждания; продължителността и интензитетът на претърпените физически и душевни болки; други страдания и неудобства; стигнало ли се е до разстройство на здравето (заболяване), а ако да – каква е медицинската прогноза за неговото развитие; начинът, при който е настъпило увреждането; възрастта на увредения; неговото обществено и социално положение (вж. *Решение № 142 от 05.06.2013 г. по гр. д. № 419/2012 г., IV г. о. на ВКС, Решение № 32 от 19.02.2015 г. по гр. д. № 2269/2014 г., IV г. о. на ВКС и Решение № 223 от 27.12.2016 г. по гр. д. № 1839/2016 г., III г. о. на ВКС*).

В контекста на изложеното в предходния абзац, паричната репарация, която се явява адекватна за претърпените от ищцовата страна неимуществени вредни последици, трябва да бъде фиксирана на сумата от 1 500 лв., по повод на което са взети предвид: средната възраст на пострадалото лице към деня на инцидента (53 години); начинът на получаване на уврежданията (внезапно настъпил пътен инцидент, докато ищцата е била пътник в МПС); конкретните медико-биологични особености на засягането на телесния интегритет, които са с нисък интензитет; липсата на необходимост от специално и продължително лечение, с прогноза за пълно възстановяване; претърпяването и на душевни страдания, които са оказали известно негативно отражение върху личността и живота на пострадалата, макар и за недълъг времеви период.

Така в крайна сметка се налага финалната констатацията, че ищцовата претенция подлежи на частично уважаване.

2. По законната лихва върху обезщетението:

Законна лихва върху главницата по уважения иск може да се присъди само от датата на завеждането на исковата молба (11.07.2022 г.) до окончателното погасяване.

Присъждането ѝ от по-ранен момент може да стане въз основа на отделен акцесорен иск по чл. 86, ал. 1, изр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 497, ал. 1 КЗ, какъвто в настоящия казус не е бил предявяван, доколкото това предполага заявяването на конкретен размер на търсената мораторна лихва, както и очертаването на период на забавата, предхождащ започването на исковия процес.

3. По съдебните разноски и дължимата държавна такса:

Изходът от спора предоставя право на съдебни разноски и на двете насрещни

страни (чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК).

Ищцата не е направила съдебно-деловодни разходи по делото, но е получила безплатна правна помощ, на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв. На адвоката, който я е предоставил – И. Е. Я. от Адвокатска колегия – гр. Б., с адрес на кантората в гр. П., ул. „Л. М.“ № 2, трябва да бъде присъдено съответно възнаграждение, съобразно уважената част от исковете. То е 450 лв. и е определено, по реда на чл. 38, ал. 2 ЗАдв. във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. на Висшия адвокатски съвет.

Съдебните разноси, които ищцата дължи на ответника, съразмерно с отхвърлената част от предявения иск, са 156,77 лв. Те са изчислени на базата на платените възнаграждение за разпит на свидетел, при режим на призоваване (20 лв.), както и възнаграждения за вещи лица (607,06 лв.).

На основание чл. 78, ал. 6 във вр. с чл. 83, ал. 2 ГПК, ответната страна дължи по сметка на съда сумата от 515,30 лв., която е формирана от разноските за вещи лица, поети от съдебния бюджет (607,06 лв.), и от държавната такса, дължима за производството (60 лв.), пропорционално на уважената част от ищцовата претенция.

Ръководейки се от изложените съображения, Районен съд – гр. П., Гражданско отделение, Трети състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗД „Б. И.““ АД, със седалище и адрес на управление в гр. С., бул. „Дж. Б.“ № 87, ЕИК ***, **да заплати на С. Б. Я.**, с адрес в гр. П., ул. „З.“ № 16, ЕГН *****, **сумата от 1 500 лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, произтекли от пътно-транспортно произшествие, настъпило на 02.11.2021 г., около 13:25 ч., на ПП-I, Е-79, при км. 395+200, в района на „Кресненското дефиле“, като във виновното предизвикване на произшествието е участвал Е. З. С. от гр. П., в качеството му на водач на лек автомобил „Опел Зафира“, с рег. № ***, за който автомобил е имало сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ при „ЗД „Б. И.““ АД, **ведно със законната лихва**, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 11.07.2022 г., до погасяването, **като ОТХВЪРЛЯ този иск за разликата** над така уважената му част до неговия пълен размер от 2 000 лв., който е заявен като част от вземане с общ твърдян размер 5 000 лв.

ОСЪЖДА, на основание чл. 38, ал. 2 ЗАдв., „ЗД „Б. И.““ АД, със седалище и адрес на управление в гр. С., бул. „Дж. Б.“ № 87, ЕИК ***, **да заплати на адв. И. Е. Я.** от Адвокатска колегия – гр. Б., с адрес на кантората в гр. П., ул. „Л. М.“ № 2, **сумата от 450 лв.**, представляваща възнаграждение за безплатната правна помощ, която последният е оказал на ищцовата страна по делото, съобразно уважената част от

разгледания иск.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, **С. Б. Я.**, с адрес в гр. П., ул. „З.“ № 16, ЕГН *****, да заплати на „ЗД „Б. И.““ АД, със седалище и адрес на управление в гр. С., бул. „Дж. Б.“ № 87, ЕИК ***, сумата от **156,77 лв.**, представляваща съдебни разноски по делото, съразмерно с отхвърлената част от предявения иск.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 6 във вр. с чл. 83, ал. 2 ГПК, „ЗД „Б. И.““ АД, със седалище и адрес на управление в гр. С., бул. „Дж. Б.“ № 87, ЕИК ***, да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по бюджетната сметка на Районен съд – гр. П., сумата от **515,30 лв.**, включваща разноските за вещи лица, поети от бюджета на съда, и държавната такса, дължима за производството по делото, пропорционално на уважената част от ищцовата претенция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване от страните, пред Окръжен съд – гр. Б., в 2-седмичен срок, считано от връчването на препис, с въззивна жалба, която се подава чрез Районен съд – гр. П..

Съдия при Районен съд – П.: _____